

ZDRAVIE MUSÍ BYŤ CHRÁNENÉ V ČO NAJŠIRŠOM MOŽNOM ROZSAHU

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva ako národná inštitúcia pre ľudské práva a národný antidiskriminačný orgán upozorňuje na nedostatočnú ochranu práva na zdravie.

Slovensko bojuje s globálnou pandémiou ochorenia COVID-19 na všetkých frontoch. Nemocnice musia popri globálnej pandémii zvládať aj nedostatok personálnych kapacít či ochranných pomôcok a za pochodu zavádzajú opatrenia na ochranu pacientov a pacientiek s inými diagnózami. Pod tlakom udalostí mnohé zdravotnícke zariadenia prerušili poskytovanie preventívnej a plánovanej zdravotnej starostlivosti a pristúpili k fungovaniu v obmedzenom režime, t.j. k poskytovaniu výhradne neodkladnej zdravotnej starostlivosti.

V návale všetkých obmedzení, opatrení a nových pravidiel len málokto spochybňoval oprávnenosť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti obmedziť poskytovanie zdravotnej starostlivosti len na nevyhnutú zdravotnú starostlivosť. Stovky pacientov a pacientiek s chronickými ochoreniami (napr. astma, diabetes, ochorenia srdca, duševné ochorenia) či zhoršeným zdravotným stavom (napr. pred výmenou kĺbu, po úraze) boli zrazu odsunutí a ich zdravotná starostlivosť bola odložená.

Prístup k zdravotnej starostlivosti sa týmto zhoršil. Aj napriek všetkým súčasným snahám vlády a krízových štábov sa nedarí zosúladiť komunikáciu medzi centrálnym riadením a samotnými poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti. Na sociálnych sieťach sa šíria správy o pacientoch, ktorým nebola poskytnutá zdravotná starostlivosť pri príznakoch ochorenia iných ako COVID-19. Na druhej strane Stredisko zaznamenalo aj medializované informácie o pracovníkoch zariadení poskytujúcich zdravotnú starostlivosť, ktorí tvrdia, že ich pracovné vyťaženie sa počas núdzového stavu znížilo až o 40%. Viacerí tvrdia, že pacienti jednoducho prestali chodiť na vyšetrenia, kvôli zmätku v poskytovaných informáciách o preventívnych opatreniach.

Ak sa prístup k zdravotnej starostlivosti líši v závislosti od jednotlivých zariadení, môže dochádzať k diskriminácii na základe zdravotného stavu. Od vyhlásenia núdzového stavu dňa 16. marca 2020 sa obmedzilo poskytovanie ústavnej zdravotnej starostlivosti len na neodkladnú zdravotnú starostlivosť, no interpretácia tohto pojmu sa zjavne odlišuje v závislosti od jednotlivých zariadení.

Stredisko pripomína, že aj napriek nutným preventívnym opatreniam spojených so šírením vírusu SARS-COV 2, nesmú poskytovatelia zdravotnej starostlivosti zabúdať, že právo na ochranu zdravia je garantované článkom 40 Ústavy Slovenskej republiky. „Neposkytnutie zdravotnej starostlivosti v prípadoch ohrozujúcich život a zdravie jednotlivca je hrubým zásahom do ľudskej dôstojnosti. Rozumieme, že preventívne opatrenia sú namierené na ochranu zdravia spoločnosti, no ak je to možné, nemôže byť zanedbávaná ochrana zdravia jednotlivca. Týmto by sme chceli vyzvať všetkých pacientov a pacientky, ktorým nebola poskytnutá zdravotná starostlivosť, aby sa nenechali odradiť pri prístupe k právu na zdravie. Zároveň vyzývame všetkých poskytovateľov a poskytovateľky zdravotnej starostlivosti, aby dbali na dodržiavanie svojej prísahy a chránili zdravie pacientov a pacientiek v čo najširšom možnom rozsahu“ uviedol vo vyhlásení Tomáš Földes, dočasne poverený výkonom kompetencií výkonného riaditeľa Strediska.